

Nr 148.

Ankom till riksdagens kansli den 18 maj 1928 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till grunder för dyrtidstillägg under ecklesiastikåret 1928—1929 åt dels kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat samt åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster, dels ock innehavare av prästerliga emeritilöner.

(2:a avd.)

I en till riksdagen avlåten, den 17 februari 1928 dagtecknad proposition, nr 95, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att godkänna de av departementschefen i samma statsrådsprotokoll förordade allmänna grunderna för beviljande av dyrtidstillägg under ecklesiastikåret 1928—1929 till de prästmän, som finnas omförmälda i lagen den 30 augusti 1918 (nr 724) angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritilöner, i lagen den 19 november 1920 (nr 844) angående dyrtidstillägg åt kontraktsprostar samt i lagen den 21 november 1925 (nr 455) angående särskilda lönetillägg (ödebygdstillägg) vid vissa prästerliga befattningar inom Härnösands och Luleå stift.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

De närmare bestämmelserna om prästernas dyrtidstillägg under ecklesiastikåret 1927—1928 återfinnas *dels* i kungörelsen den 18 juni 1927 (nr 294) angående dyrtidstillägg åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat samt åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster, *dels* i kungörelsen samma dag (nr 295) angående dyrtidstillägg åt innehavare av prästerliga emeritilöner, *dels ock* i kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 289) om tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg åt extra ordinarie prästmän, vilka åtnjuta sjukledighetsarvode.

Enligt förstnämnda kungörelse äga följande prästerliga befattningshavare uppbära dyrtidstillägg, nämligen:

1) kyrkoherdar och komministrar, för vilka lönereglering, fastställd enligt lagen den 9 december 1910 om reglering av prästerskapets avlöning, trätt i tillämpning;

- 2) s. k. ständiga adjunkter i nyreglerade pastorat;
- 3) adjunkter i egentlig bemärkelse;
- 4) stifts- och kontraktsadjunkter m. fl., där ej Kungl. Maj:t för särskilt fall annorlunda förordnat, samt
- 5) kontraktsprostar.

Vid de i punkterna 1) och 2) avsedda befattningar utgår dyrtidstillägg jämväl under den tid, då prästerskapets änke- och pupillkassa på grund av bestämmelserna i kungörelsen den 17 december 1926 (nr 528) uppbär behållen inkomst av sagda befattningar.

Till de nu omförmälda prästmännen utgår dyrtidstillägget under form av *procentuellt tillägg*, utgörande 32 procent av de med befattningen i fråga föränsade kontanta avlöningsförmånerna, dock högst å 7,800 kronor, varjämte till befattningshavare, vilken vid ingången av ecklesiastikåret på grund av försörjningsplikt underhöll barn under 16 års ålder, utgår ett fast tillägg av 60 kronor för år räknat för varje dylikt barn, s. k. *barntillägg*.

Med hänsyn till de säregna grunder, efter vilka det ordinarie prästerskapets löner utmätas, samt de regler, som gälla för bestridande av kostnaden för det till samma prästmän utgående dyrtidstillägget, ansåg man, då systemet med så kallad glidande skala började användas för statstjänstemännens del, icke lämpligt att övergå till samma system beträffande de i tjänst varande prästmännen. Dessas dyrtidstillägg har därför även under ecklesiastikåren 1919—1928 utgått efter ett system med fixa belopp. För att bereda möjlighet att under löpande ecklesiastikårs lopp vidtaga eventuellt nödig jämkning i det prästerna tilldelade dyrtidstillägget har emellertid Kungl. Maj:t erhållit myndigande att, därest det grundtal, i förhållande vartill statstjänstemännens dyrtidstillägg beräknades, under året bleve föremål för ändring, förordna, att det till prästerna utgående tillägget skulle undergå skälig jämkning. Med anledning härav har för nämnda ecklesiastikår stadgandet om tilläggets storlek formulerats på sådant sätt, att bestämmelsen förklarats skola gälla allenast tills vidare och intill dess Kungl. Maj:t annorlunda förordnade.

Nu gällande allmänna bestämmelser i fråga om de grunder, efter vilka statstjänstemännens dyrtidstillägg utmätas, äro meddelade i kungörelsen den 15 juni 1923 (nr 265) med däri genom kungörelse den 18 juni 1926 (nr 270) gjorda ändringar. I sitt anförande till statsrådsprotokollet över finansärenden den 4 januari 1928 beträffande för flera huvudtitlar gemensamma frågor framhöll statsrådet och chefen för finansdepartementet under 5. Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. att han ansåge övervägande skäl föreligga att vid beräkandet av dyrtidstilläggen för budgetåret 1928—1929 utgå från en medelkostnadsindex av 171. Då jämlikt § 3 av ovanberörda kungörelse den 15 juni 1923 (nr 265) dyrtidstillägget — utom i vissa i kungörelsen vidare angivna fall — utgår å den för månad uppburna avlöningen efter ett procenttal, motsvarande hälften av det utav Kungl. Maj:t fastställda talet för levnadskostnadsökningen och i förekommande fall avjämnat till närmast lägre hela tal, skulle procenttalet för budgetåret 1928—1929 för befattningshavare i statens tjänst med oreglerade löner kunna beräknas till 35.

Prästernas dyrtidstillägg är så avvägt, att procenttalet för dyrtidstillägget beräknats ligga tre enheter under procenttalet för det tillägg, som samtidigt utgår till statstjänstemän med oreglerade löner. Med hänsyn härtill skulle prästernas dyrtidstillägg för ecklesiastikåret 1928—1929 böra beräknas till 32 procent eller till samma procenttal som för innevarande ecklesiastikår. Liksom tidigare borde föreskrivas, att denna bestämmelse skulle gälla under ecklesiastikåret 1928—1929 tills vidare och intill dess Kungl. Maj:t annorlunda förordnade.

Jämväl i övrigt innebär Kungl. Maj:ts förslag icke någon ändring av de nu för dyrtidstillägg åt prästmän gällande grunder.

På sätt framgår av statsrådsprotokollet lämnar kyrkofonden tillgång till bestridande av de utgifter, som betingas av Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet, som ej funnit anledning till erinran mot förslaget, hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden den 17 februari 1928 förordade allmänna grunderna för beviljande av dyrtidstillägg under ecklesiastikåret 1928—1929 till de prästmän, som finnas omförmälda i lagen den 30 augusti 1918 (nr 724) angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritlöner, i lagen den 19 november 1920 (nr 844) angående dyrtidstillägg åt kontraktsprostar samt i lagen den 21 november 1925 (nr 455) angående särskilda lönetillägg (ödebygdstillägg) vid vissa prästerliga befattningar inom Härnösands och Luleå stift,

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att, därest det tal för levnads-kostnadsökningen, i förhållande vartill statstjänstemännens dyrtidstillägg utgår, blir föremål för ändring, förordna, att det till de i tjänst varande prästmännen utgående dyrtidstillägget skall undergå skäligen jämkning.

Stockholm den 18 maj 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, Olof Olsson, J. L. Widell, J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, E. A. Hallin, C. I. Asplund, J. B. Johansson* i Fredrikslund, *C. Johansson* i Hälsingborg, *K. E. Andersson* i Eliantorp, *K. A. W. Björck* och *D. Hansén*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, C. R. Jansson* i Falun, *P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *L. J. Carlsson-Frosterud, P. M. Olsson* i Blädinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *E. Kristensson* i Göteborg, *S. Persson* i Fritorp och *C. A. Anderson* i Storegården.